

חושבני שאמות-המידה, שהיו מקובלות אצלנו פעם, בענין הקצב — הן בתפיסת התכניות והן בביצוע כל מה שקשור בעבודת המפקדות — אין הן בגדר „כזה ראה וקדש“. ניתן, באמצעים שבידינו היום, להשיג אף יותר ממה שראינו בעבר כ„הישג טוב“.

אלוף י. רבין
מתוך דברים בדיון

„ מ ה נ ש ת נ ה „

לא־מועט הוא השוני בראית תרגיל או תמרון ע״י אלה הצופים בו — וע״י אלה המשתתפים בו. וכמה סיבות לדבר:

● בקרת התרגיל (ותכופות — גם אלה הצופים בו) יודעת מראש לאן, ובאיזו שלבים עיקריים, מתכונת היא להוליך את התפתחותו. בשביל הבקרה, המהלכים שיהיו נקבעים או מוכתבים בהמשך התרגיל אינם בגדר טוב — כי אם מהווים הם את היסוד לבנית התכנית־הבסיסית ותחזית האירועים.

ידיעת תכנית חזויה זו — אינה, כמובן, נחלתם של המתורגלים. לגביהם — נעלמים דרכיה העתידות של „השגחה“ תמרונית זו. הידיעות היחידות לפיהן יגבש המתורגל את תכנית־הוא הנן ההערכות לכוחו ומצבו של האויב — ולאפשרויות הפתוחות לפניו. ממילא תכנית־המתורגל חייבת לענות על כל דרכי־הפעולה הסבירות של האויב, שהרי אותה דרך בה יבחר בפועל „האויב“ בתרגיל, דהיינו, זו הנקבעת לו מראש ע״י הנהלת־התרגיל, (בתחזית האירועים הנה רק אחת מהן).

● בתחזית הבקרה כלולות־מראש (ואח״כ — גם נקבעות נוספות מדי־פעם) גם תגובותיו של ה„אויב“ התמרוני. אך המתורגל — אינו יודע אותן. לגביו, גם בתנאי תרגיל, מוסיף מבחינה זו להתקיים „ערפל־המלחמה“ הנודע. ואותה „בהירות־ראיה“ ניתנת־מראש, המציינת את המסתכלים בתמרון — הריהי ממנו והלאה.

● ועוד דבר, שהוא אולי המהותי ביותר. המתורגל חייב לתכנן את מלחמתו, לערוך כוחותיו, ולעשות חשבונותיו המבצעיים רחוקי־האופק, לא־דוקא במסגרת אותן עשרות השעות, או ימים ספורים וקצוצים, שלתוכם מתכונת הנהלת־התרגיל לדחוס את שלב־ההתפתחות אשר החליטה־מראש כי הם אשר יבוצעו ויודגמו הפעם. עליו — אם הכונה לניסוי רציני של כוחות ומפקדות — לתכנן ולהתכונן למלוא משכו ועומקו של המבצע, כולל מהלכים ומאמצים אשר תורם יבוא לאחר אותו שלב בתרגיל אשר הבקרה תודיע בו כי הוא המסיים־בפועל — אך אשר, למעשה, איננו כלל סיומו ההגייוני והאפשרי של מבצע. ועל כן על המתורגל להשקיע תכונה, ולודא עריכת־כוחות ואמצעים, לפי צרכים התורגים הרחק ממסגרת הביצוע התמרוני ה„נראה לעין“ במרחב־התרגיל.

● ולבסוף — כתוצאה מכל האמור, וביחוד מן הגורם השלישי הנ״ל — קיים גם בתרגילים הגורם של „חיכוך המלחמה“, המכניס שינויים ותיקונים משלו בלוחות־השעות הנקבעים על ידי הנהלה למבקרים לפי תכנון־אירועים קודם, ועינן־הצופה, הרואה בשטח מסוים את היעדר של כוחות, אינה יכולה, כמובן, לראות את פעלם ותנועתם בחלקות האחרות של „שדה־המערכה“ הנרחב. לא תמיד נוח הדבר — אך אין הוא פוגם בהישגים־שבפועל המתבצעים אותה־שעה על־ידי גייסות אלה.

אלוף ח. ברילב

מתוך השתתפות בשחק